

Bij de dood van een koninklijke butler

NH 22-01-09 katerm 2 pagina 20

Butler Ivor Spencer in 1991. Foto Jack Daniels

Ivor Spencer, de directeur van de Engelse butlerschool, is onlangs overleden. Hieke Jippes kijkt terug op zijn leven.

Er was een tijd dat elke correspondent die vers aankwam in Engeland in elk geval één verhaal ging maken: dat over de butlerschool van MBE (Member of the British Empire) Ivor Spencer.

Dat kan niet meer: Ivor Spencer, *toastmaster extraordinaire*, is op 84-jarige leeftijd overleden. *The Times* plaatste boven zijn necrologie een zwierige foto van de opperbutler dansend met wijlen de Queen-Mum. Niet gek voor een simpele East Ender met een gebroken neus, qua uiterlijk meer bokser dan butler. Hij ontleende zijn zekerheid aan de kwaliteit van zijn product: de hele koninklijke familie had butlers die door Spencer waren afgeleverd. Ofschoon niet de butler van prinses Diana: „I am delighted to say that I did not train Paul Burrell.”

Spencer was in de zeventig toen ik een dagje meeliep op zijn butlerschool: ruim een tiental cursisten uit verschillende landen werden én geïnspiceerd op lichaamsgeur en schone nagels én op dienstbaarheid zonder serviliteit. De onverwachte dame in de slaapkamer van de werkgever en hoe die weg te werken, de gasten die het tafelzilver in de binnenzak steken: voor elk dilemma was een tactvolle, want uiterst discrete oplossing.

De directeur-ceremoniemeester zelf trad nog steeds op bij grote societygebeurtenissen, al dan niet in tegenwoordigheid van royalty. Bij dronken sprekers trok hij stiekem het snoer uit de microfoon en gasten die zich eigendom van de gastheer toe-eigenden, werden apart genomen onder het voorwendsel „er is telefoon voor u in de andere kamer”. Daar was het standaardgesprek: „Mijn

werkgever zegt mij dat hij erg gesteld is op zijn tafelzilver. Hij meent ontdekt te hebben dat er onderdelen missen, maar hij weet zeker dat er sprake is van een vergissing.” Waarna hij de kamer verliet, in de zekerheid dat het ontvreemde voorwerp het huis niet verliet.

Zijn grote plezier, zei Spencer destijds, was echter het opleiden van rijke Amerikanen in het hebben van een butler. Die training vergde dat hij zich, met een toekomstige werkgever en diens gezin, voor een aantal dagen opsloot in een duur hotel en met ze oefende in omgangsvormen. „Amerikanen hebben een onverzadigbare honger naar doen-hoe-het-hoort.”

Hoe het hoorde, leerde hij ze onder andere door ze – al was het acht uur ’s morgens – zogenaamd naar bed te laten gaan, bijgestaan door de butler en ze na enkele minuten weer wakker te maken, Spencer opnieuw in de rol van butler, met bijvoorbeeld: „*Good morning, Sir. I hope you have slept well. It's a lovely day!*”

Het was dan aan de aspirant-butlerhoudende werkgever daarop sociaal aangepast te antwoorden met een frasering die niet verried van enige ongemakkelijkheid bij de aanwezigheid van een vreemde man in de slaapkamer.

Belangrijkste algemene instructie: je zegt nóóit tegen je butler „*call me Harry*” en je geeft je butler nóóit, maar dan ook nóóit een fooi. Wel een exorbitant hoog salaris en een bonus met de Kerst.

Met de sociaal onzekere toekomstige werkgever en diens echtgenote ging het na een aantal keren situatie-oefenen vaak wel zo goed, dat een butler overwoog de baan te accepteren. Op één voorwaarde: dat de kinderen tenminste ook hadden begrepen dat hun nieuwe Hudson iets heel anders was dan alleen maar ‘personeel’.

HIEKE JIPPES